

Richtlijnen voor de protestants-evangelische erediensten in het kader van de coronacrisis in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

**Deze versie geldt vanaf zaterdag 20 XI 2021 ((Koninklijk Besluit van 19 XI 2021;
Politiebesluit van de Minister-President van 28 X 2021).**

De meest recente versie kan worden geraadpleegd op <https://arpee.be/heropstart/>.

Let wel: lokaal kunnen striktere maatregelen gelden. Het is dus belangrijk om na te gaan of er in uw gemeente (stad) of wijk bijkomende beperkingen van kracht zijn.

Voor vragen kunt u zich richten tot wm@arpee.be.

A. Coördinatie van de erediensten door de kerkgemeenten

Er moet een verantwoordelijke voor de technische organisatie van de eredienst worden aangesteld, evenals bij voorkeur een aantal stewards. Deze personen moeten als zodanig herkenbaar zijn. Zij moeten deze tekst hebben begrepen en kunnen toepassen.

De algemene richtlijnen moeten duidelijk zijn voor de kerkgangers:

- gebruik van een mondkapje (dat steeds mond én neus moet bedekken!) vanaf het binnenkomen tot en met het buitengaan **voor iedereen vanaf de leeftijd van tien jaar**;
- terbeschikkingstelling van alcoholgel, zowel aan de ingang als aan de uitgang;
- voldoende verluchting (met verse lucht, dus niet met interne luchtcirculatie).

Als meerdere kerkgemeenten samenkomen op eenzelfde adres, geldt het maximale aantal kerkgangers voor het geheel van het gebouw. Bij voorkeur organiseert men de begin- en einduren voor de verschillende kerkgemeenten zodanig dat er geen samenshooling ontstaat. De adressen van de kerkgebouwen staan vermeld onder <https://arpee.be/adressen/kerken/>.

B. Toegelaten aantal mensen

Om te beginnen is er een absoluut maximum van tweehonderd personen naast de predikant (kinderen t/m twaalf jaar worden niet meegeteld).

Daarnaast hangt het aantal mensen dat kan worden toegelaten af van de oppervlakte van het kerkgebouw: steeds moet 1,5 m afstand t.o.v. elke andere ‘groep’ worden bewaard.

Een ‘groep’ is een huishouden of een willekeurige groep van (maximaal) acht personen.

Als de mogelijkheid bestaat dat de beschikbare oppervlakte te weinig ruimte biedt aan alle geïnteresseerden, moet er met een reservatiesysteem gewerkt worden.

Zie ook nog *F3 verluchten en ventileren*: als de nodige luchtkwaliteit niet kan worden bereikt, is het toegelaten aantal mensen lager dan volgens de hierboven vermelde berekening.

Uiteraard is het toegestaan verschillende erediensten achter elkaar of op verschillende dagen te houden.

1. bijzonder geval 1: individueel bezoek aan het kerkgebouw

De algemene regels gelden.

2. bijzonder geval 2: samenkomsten¹ in woonhuizen

Als het gaat om een samenkomst waarvoor iedere deelnemer individueel is uitgenodigd, dan is het aantal aanwezigen beperkt tot vijftig mensen en moeten ze een mondkapje dragen.

3. bijzonder geval 3: samenkomsten elders

Raadpleeg de beheerder van het gebouw van de samenkomst.

C. Beperken van de toegang tot het kerkgebouw

Aan mensen met een vermoeden van besmetting wordt gevraagd het kerkgebouw niet te betreden:

- mensen die symptomen hebben (luchtwegaandoeningen met koorts, hoesten en ademhalingsmoeilijkheden, aangetaste reuk- of smaakzin), hoe beperkt ook;
- mensen die onlangs in contact zijn geweest met covid-19-patiënten.

Aan wie zich niet aan de regels houdt, moet worden gevraagd dat wél te doen of de eredienst te verlaten. Indien dit wordt geweigerd, kan de politie worden ingeschakeld, maar we doen uiteraard ons best om onze problemen zelf op te lossen.

Door de verschillende beperkingen (omwille van de aantallen en omwille van de gezondheidsmaatregelen) zullen er toch steeds mensen zijn die niet kunnen deelnemen aan de eredienst. We vragen opnieuw uw pastorale aandacht voor deze mensen. Het beschikbaar stellen van weberediensten blijft zeker mogelijk.

¹Dus *andere* samenkomsten dan de eredienst zelf.

D. Ingang en uitgang van het kerkgebouw

In de mate van het mogelijke worden de ingang en de uitgang van elkaar gescheiden.

De deuren blijven openstaan, opdat niemand de deurklinken hoeft aan te raken.

Bij het binnenkomen worden de kerkbezoekers (al dan niet schriftelijk) geïnformeerd over de verplichting om:

- een afstand van 1,5 m te bewaren t.o.v. elk ander huishouden;
- vanaf het binnengaan tot en met het buitengaan een mondkapje te dragen.

1. ingang

De kerkbezoekers schuiven buiten aan met een afstand van 1,5 m tussenruimte tussen niet-dakgenoten.

De kerkbezoekers komen binnen in de volgorde van de wachtrij. Eventueel wordt de wachtrij al gevormd volgens de tevoren afgesproken indeling van de zitplaatsen per 'groep'.

Zodra het maximale aantal kerkbezoekers is bereikt, mag niemand meer binnenkomen.

Alcoholgel moet beschikbaar zijn na de ingang.

De kerkbezoekers houden hun persoonlijke spullen bij zich tijdens het kerkbezoek. Het gebruik van een eventueel aanwezige vestiaire is verboden.

Het gebruik van de corona alert app wordt aanbevolen.

2. uitgang

De kerkbezoekers verlaten één na één rustig de kerkruimte. Er wordt gelet op het bewaren van de afstand en het vermijden van samenscholingen.

3. bijzonder geval: lift

Als er gebruik wordt gemaakt van een lift, is de afstand van 1,5 m van toepassing, moet een mondkapje worden gedragen en moet men met de rug naar elkaar toestaan (m.u.v. de mensen die onder één dak wonen).

De lift moet regelmatig worden gereinigd en verlucht.

De meeste liften zijn klein. De kerkbezoekers moeten in dat geval de een na de ander de lift nemen.

E. Regels tijdens het kerkbezoek

1. elkaar groeten

Geen enkel fysiek contact is toegestaan. Dat geldt ook voor de vredesgroet, handoplegging en zegenwens.

De predikant mag niet bij de ingang staan om te begroeten of bij de uitgang om afscheid te nemen.

2. verplaatsingen binnen de kerkruimte

Na binnenkomst neemt iedereen z.s.m. een plek in, die pas wordt verlaten bij het buitengaan.

3. zingen en bidden

Gemeentezang is zeer belangrijk voor de protestants-evangelische eredienst. Dit is toegestaan; het mondkapje wordt aangehouden.

Voorzangers en koor mogen zingen zonder mondkapje, op voorwaarde dat ze een afstand van 3 m ten opzichte van elkaar en een afstand van 5 m ten opzichte van mensen tegenover zich bewaren, of dat er een plexiglazen wand hoger dan 1,8 m wordt opgesteld rond de voorzanger.

Blaasinstrumenten zijn niet toegelaten. Gebruik van het orgel is wel toegelaten.

Zingen en bidden moeten rustig en bezadigd gebeuren om te vermijden dat men met elkaar in contact komt en dat partikels de lucht in worden gestuurd. Bewaak de algemene richtlijn van een geluidsniveau van maximaal 80 dB: daarboven zal men immers geneigd zijn luider te spreken of te zingen, waardoor eventuele virusdeeltjes verder zou worden verspreid (nog afgezien van de gehoorbescherming van de leden van de eigen kerkgemeente en de relatie met de wijk).

Liederen of onderdelen van de liturgie:

- worden geprojecteerd op een scherm;
- of er worden van tevoren liturgieblaadjes op de zitplaatsen gelegd;
- of er wordt gewerkt met liedbundels en bijbels van de kerkgemeente, maar die moeten daarna minimaal 48 uur in quarantaine;
- of er worden liedbundels en bijbels van thuis meegebracht.

4. dienstleiding en prediking

Sprekers (preek en dienstleiding) mogen het mondkapje afzetten mits het bewaren van een afstand van 5 m ten opzichte van mensen tegenover zich en 3 m ten opzichte van mensen naast zich (eventueel kunnen beide afstanden worden vervangen door het gebruik van een plexiglazen wand van minimaal 1,8 m hoog).

Iedere spreker heeft een eigen microfoon, die voor en na de dienst wordt ontsmet.

Iedere spreker heeft een eigen pupiter, of de pupiter wordt ontsmet bij elke wissel.

5. collecte

Er worden geen collectezakken (-mandjes etc.) doorgegeven. Er kan een collecte bij de uitgang worden gehouden. Overschrijven is de veilige variant (en ook dan geldt II Cor. 9:7).

Ook bij het tellen van de collecte is voorzichtigheid geboden: mondkapje, ontsmettingsmiddel, correct opbergen.

6. Heilig Avondmaal

Wanneer wordt besloten het Heilig Avondmaal te vieren, dan is uiterste voorzichtigheid geboden. Het is verboden van dezelfde beker te drinken of de schaal met het brood door te geven.

De bedienaar (uiteeraard met mondkapje) kan de schaal met stukjes brood aan iedereen aanreiken; idem met bekertjes.

Een andere mogelijkheid is dat de gelovigen via een vastgestelde route naar de avondmaals-tafel gaan en daar een stukje brood en een bekertje nemen.

Er bestaan individuele avondmaalbekertjes, inclusief brood (in het Engels “prefilled communion cups with wafers”). Deze kunnen ook op de zitplaatsen worden geplaatst worden voor het binnenkomen van de kerkbezoekers.

7. Doop

Wanneer wordt besloten de Doop te bedienen, dan is uiterste voorzichtigheid geboden.

Zeker bij doop door onderdompeling kan fysiek contact niet worden vermeden. De risico's kunnen worden beperkt door het gebruik van mondkapjes, handschoenen en gezond verstand, zowel door dopeling als door bedienaar². In ieder geval is er voor de doop van een volgende persoon een volledige verversing van het water nodig, wat het in de praktijk onmogelijk maakt meer dan één dopeling per eredienst te hebben.

Indien in een zwembad wordt gedoopt, dient men zich aan de daar geldende regelgeving te houden.

8. samenzijn na de eredienst

Een samenzijn na de eredienst is mogelijk, met een maximum van honderd personen.

Als er koffie (grenadine, ...) wordt gedronken, kan dit alleen gezeten aan tafel in een ‘groep’ met een maximum van vijftig personen en 1,5 m tussen de tafels³. Bediening is in het

² Best practices zijn welkom bij wm@arpee.be en zullen worden toegevoegd.

³ Deze toelating geldt niet van 1 tot 5 u. 's nachts.

algemeen veiliger dan zelfbediening, maar dit hangt ook af van het beschikbare materiaal. Ook hierbij dient te allen tijde een mondkapje gedragen te worden, evenals in de keuken.

9. kinderprogramma

Kerkgemeenten die hun kinder- en jeugdwerk van de zondagochtend hebben ondergebracht bij het erkende jeugdwerk, dienen zich aan de daar geldende regelgeving te houden.

Kerkgemeenten die het kinder- en jeugdwerk dat normaliter op zondagochtend plaatsvindt, beschouwen als onderdeel van de eredienst, moeten erop letten dat het totale aantal kerk-gangers per *gebouw* beperkt is tot honderd (kinderen t/m twaalf jaar niet inbegrepen) (zie *B Toegelaten aantal mensen*).

Kerkgemeenten die hun kinder- en jeugdwerk niet hebben ondergebracht bij het erkende jeugdwerk en het ook niet beschouwen als eredienst, kunnen – bij voorkeur buiten, en met respect voor de regels voor het kinder- en jeugdwerk in de Vlaamse⁴ of Franse⁵ Gemeenschap! – een activiteit met maximum honderd deelnemers t/m achttien jaar organiseren, in aanwezigheid van (een) meerderjarige begeleider(s) (die niet hoeft/hoeven te worden meegeteld).

Kinderen onder de twaalf jaar hoeven geen onderlinge afstand te houden.

Kinderen onder de **tien** jaar hoeven geen mondkapje te dragen.

F. Praktische aspecten voor het gebouw

1. schoonmaken en desinfecteren

De gebruikte ruimten moeten voor elke eredienst grondig worden schoongemaakt.

2. toiletten

De toiletten moeten steeds klaar zijn voor gebruik (schoongemaakt, zeep, alcoholgel en wegwerphanddoeken beschikbaar).

Het wordt sterk aangeraden om korte erediensten te houden.

3. verluchten en ventileren

Natuurlijke ventilatie helpt ons bij de strijd tegen het virus. Alle deuren en ramen blijven tijdens de eredienst maximaal openstaan. Ook mechanische ventilatie wordt maximaal gebruikt.

⁴ Zie <https://ambrassade.be/nl/jeugdwerk-regels>.

⁵ Zie <https://cjc.be/Circulaires-et-protocoles-du-secteur-de-la-jeunesse-et-de-l-enfance.html>.

Het gebruik van een CO₂-meter wordt aangeraden. Als meer dan 900 ppm wordt aangegeven, zijn aanvullende maatregelen aangewezen. Bij meer dan 1200 ppm is de grens overschreden om veilig in de ruimte te blijven. Dan moet het aantal aanwezigen dus worden verminderd.

Het respect voor deze regels en aanbevelingen gaat ons ter harte. Als erkende Eredienst hebben we immers een voorbeeldfunctie.

Bij voorbaat dank aan elke kerkgemeente, elke verantwoordelijke en elke kerkganger voor de betoonde ernst en inzet voor het algemeen welzijn in een geest van liefde en solidariteit.

ds. Steven H. FUIITE
covoorzitter

dr. Geert W. LOREIN
covoorzitter